

НАРЕДБА № 12
от 27 декември 2004 г.

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВΟΣЛОВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД ПРИ РАБОТА С
АВТОМОБИЛИ

(Обн., ДВ, бр. 6 от 18.01.2005 г. - в сила от 18.07.2005 г.)

Раздел I
Общи положения

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) при работа с автомобили.

(2) Специфичните изисквания за осигуряване на ЗБУТ по видове работи са дадени в **приложения № 1 - 5**.

Чл. 2. (1) Наредбата се прилага на всички работни места съгласно **чл. 2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ)**, където се извършва работа с автомобили.

(2) Наредбата се прилага и от лицата, които самостоятелно упражняват трудова дейност.

Чл. 3. Наредбата не се отнася за работа с електрокари и мотокари.

Чл. 4. (1) При работа с автомобили изискванията на наредбата се изпълняват съвместно с изискванията на:

1. **Закона за движение по пътищата** (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 43 и 76 от 2002 г.; доп., бр. 16 и 22 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 6 от 2004 г.; изм., бр. 70 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 85 от 2004 г.) и правилника за прилагането му;

2. **Наредба № 7 от 1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване** (обн., ДВ, бр. 88 от 1999 г.; изм., бр. 48 от 2000 г., бр. 52 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 43 от 2003 г.; изм., бр. 37 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 88 от 2004 г.) и **Наредба № 3 от 1997 г. за пожарната безопасност на обектите в експлоатация** (обн., ДВ, бр. 54 от 1997 г.; попр., бр. 60 от 1997 г.);

3. другите нормативни актове по безопасност и здраве при работа.

(2) При работа с автомобили, оборудвани с автомобилни газови уредби (АГУ), се изпълняват и изискванията на **Наредбата от 2004 г. за устройството и безопасната експлоатация на преносните и разпределителните газопроводи и на съоръженията, инсталациите и уредите за природен газ** (ДВ, бр. 67 от 2004 г.).

(3) При работа със специални автомобили се изпълняват и изискванията за работа със съответното оборудване.

(4) При работа с тролейбуси се изпълняват и изискванията за работа с електрически уредби и съоръжения.

Чл. 5. Работодателят предприема всички необходими мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с автомобили.

Чл. 6. Изискванията на наредбата могат да бъдат допълвани и конкретизирани с ръководства или кодекси за добра практика, съвместно приети от браншовите или отрасловите структури на организацията на работодателите и на работещите.

Раздел II
Общи изисквания

Чл. 7. Работните места, където се извършва работа по и/или с автомобили, се проектират, изграждат, съоръжават, пускат в експлоатация, експлоатират, контролират, поддържат и извеждат от експлоатация така, че работещите да извършват възложената им работа, без да се застрашава тяхната безопасност и здраве или безопасността и здравето на други лица.

Чл. 8. Работодателят е длъжен да има план за предотвратяване и ликвидиране на аварии и пожари, включващ и защита от аварии при работа с автомобили, както и при дейности с опасни химични вещества и препарати.

Чл. 9. При използване на работно оборудване, лични предпазни средства (ЛПС), продукти и вещества се спазват указанията и/или инструкциите на производителя за безопасна експлоатация.

Чл. 10. При производствено обучение или практика на ученици и/или студенти за работа с автомобили работодателят и учебното звено определят отговорници за осигуряване на ЗБУТ и осигуряват извършването на необходимия инструктаж.

Чл. 11. (1) Не се допуска в помещенията, където се работи с автомобили:

1. извършването на други несвойствени работи или дейности;
2. присъствието на незаангажирани в извършваните работи или дейности лица;
3. извършването на маневри с тях от лица, нямащи свидетелство за правоуправление за съответната категория автомобили;
4. употребата на леснозапалими или горими материали за миенето и/или почистването им, както и на местата за гариране и съхраняване на автомобили и на територията на бензино- и газостанции;
5. съхранението на гориво-смазочни материали в количества, по-големи от необходимите за една нормална работна смяна.

(2) В бояджийските помещения и складове за бояджийски материали, както и в помещенията за ремонт и регулиране на горивна апаратура, е забранено храненето и съхраняването на хранителни продукти и питейна вода. Източниците на питейна вода се разполагат извън тези помещения.

Чл. 12. (1) Работодаателят осигурява наличието на обезвреждащи, измиващи и почистващи съоръжения, средства и материали, поддържа ги винаги в изправност и годни за употреба на местата, където това е необходимо. За правилното им използване работодателят изготвя инструкции.

(2) При разливане в работните помещения на леснозапалими или гориво-смазочни материали (бояджийски материали, спирални течности, киселини, основи, електролит, горива, грес, масла и др.) те се посипват с подходящи материали и/или средства за обезвреждане и почистване.

(3) Материалите и средствата за обезвреждане и почистване, замърсени или напоени с леснозапалими или гориво-смазочни материали, се събират в отделни подходящи съдове, които след всяка работна смяна се изнасят от работните помещения и площадки съгласно изискванията за пожарна и аварийна безопасност, за опазване на околната среда и санитарно-хигиенните изисквания.

(4) Не се допуска използването на замърсено или напоено с леснозапалими или гориво-смазочни материали облекло и/или обувки.

Чл. 13. При заснежаване или заледяване на пътищата или откритите съоръжения на територията на предприятието (гаражни площадки, рампи, естакади и др.), на които се извършва работа, се почистват от сняг или лед или посипват с подходящи материали (пясък, луга, сгурия, пепел и др.) за предотвратяване на злополуки, свързани с подхлъзване на хора и/или автомобили.

Чл. 14. (1) Забранено е тютюнопушенето, внасянето и използването на открит огън, извършването на огневи работи при работни условия:

1. в помещения за бояджийски работи;
2. в помещения за приготвяне на лепила за ремонт и вулканизирание на гуми;
3. в помещения за ремонт и регулиране на горивна апаратура;
4. в помещения за техническо обслужване и ремонтни работи по автомобили, оборудвани с АГУ;
5. на постове за гресиране и смяна на масла;
6. в помещения и на места за гариране и съхраняване на автомобили;
7. на територията на бензино- и газостанции;
8. на други места и помещения по преценка на работодателя съгласно резултатите от извършената оценка на риска.

(2) Забраната по ал. 1 се означава на подходящи места със съответните установени знаци.

Чл. 15. (1) Осветителните тела, електрическите двигатели, пусковата апаратура, разпределителните табла и инсталациите в помещенията за бояджийски работи, за ремонт и регулиране на горивна апаратура и в акумулаторните помещения се изпълняват така, че да са взривозащитени в случай на възникване на запалими или експлозивни среди.

(2) Прекъсвачите, ключовете, контактните краища и предпазителите се монтират извън помещенията и преддверията им.

Чл. 16. (1) Техническото състояние на автомобилите и окомплектовката им се проверяват преди излизането им и след завръщането им от път. Изправността им се удостоверява писмено от упълномощено от работодателя лице.

(2) Не се допуска използване на автомобил с неизправности (вкл. по кормилната и/или спиралната уредби, звуковата и/или светлинната сигнализация).

Чл. 17. При извършване на транспортна дейност преди предаване на товарите за превоз товародателят представя на работодателя общите и специалните изисквания, които се спазват при товаренето, превозването, разтоварването и съхраняването на товарите, произхождащи от физическите, химическите и/или биологическите им свойства.

Чл. 18. След проверка и регулиране на спирачната уредба с използване на стенд водачът преди слизане на автомобила от стенда е длъжен да се убеди, че лицето, извършило проверката и/или регулирането, се намира на безопасно място.

Чл. 19. Само лица, участващи пряко в проверката на техническото състояние, могат:

1. да се возят на автомобила;
2. да присъстват при изпитването на автомобили.

Чл. 20. Забранено е на водача по време на пътуване да ползва неквалифицирана помощ за преглед, обслужване и ремонт на автомобила.

Чл. 21. (1) Преди превозване на хора с автомобил водачът ги информира за възможните рискове, за поведението им през време на превоза и за инструкциите на работодателя с оглед осигуряване на безопасността и здравето им.

(2) По време на престой е забранено почиването и спането на хора в кабината или купето на автомобила при работещ двигател.

Чл. 22. Когато по време на път водачът констатира, че разположението или закрепването на товара представлява опасност за самия него, за товара, за превозното средство или за другите участници в движението, той е длъжен незабавно да спре превозното средство, да го осигури срещу самопридвижване и при възможност да поправи или възстанови разположението или закрепването му. Ако това не му се удаде, водачът е длъжен да потърси необходимата помощ, след като сигнализира автомобила и товара.

Чл. 23. (1) Ремаркетата се откачат от теглещите ги автомобили на равни и хоризонтални места, по възможност извън пътното платно, като предварително се осигуряват срещу самопридвижване.

(2) При използване на автомобили, оборудвани с падащ борд, не се допуска присъствието на лица:

1. в обхвата на описваната от борда траектория;
2. на борда при повдигането или спускането му.

Чл. 24. При транспортиране на автомобили с железопътен транспорт или ферибот работодателят и водачите спазват и изискванията на съответните нормативни актове на Министерство на транспорта и съобщенията.

Чл. 25. При превоз на опасни товари с автомобилен транспорт се спазват изискванията на **Европейската спогодба за превоз на опасни товари по шосе - ADR**, и изискванията на **Наредба № 40 за условията и реда за извършване на автомобилен превоз на опасни товари** (ДВ, бр. 15 от 2004 г.).

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. **"Автомобил"** е понятието, определено в § 6, т. 12 от допълнителните разпоредби на **Закона за движение по пътищата**.
2. **"Автомобилна газова уредба"** е горивна уредба, работеща с втечнен нефтен газ или сгъстен природен газ.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата се издава на основание **чл. 276, ал. 1 от Кодекса на труда** и влиза в сила шест месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 3. Указания по прилагането на наредбата дава министърът на труда и социалната политика съвместно с министъра на транспорта и съобщенията.

Приложение № 1 към чл. 1, ал. 2

Техническо обслужване и ремонтни работи

1. Автомобилите се предават за техническо обслужване или ремонтни работи основно измити, почистени, подсушени, обеззаразени и обезвредени.
2. Посоките и скоростта на движението на автомобили в помещенията, където са устроени

- постове за техническо обслужване и/или местата за ремонтни работи, се означават посредством установените пътни знаци и маркировки.
3. В помещенията за обслужване и извършване на ремонтни работи се поставя хоризонтална надлъжна и напречна трайна маркировка, ограничаваща проходите за движение на автомобили и определяща граничните положения при установяването им на постове за обслужване и местата за ремонтни работи.
4. Ремонтните канали и траншеите в помещенията за техническо обслужване и ремонтни работи се осигуряват с челни бордюри за ограничаване на движението на автомобилите и/или странични бордюри срещу пропадане.
5. Траншеите и челните канали се оборудват със стълба с пряк изход в помещението откъм най-близката стена и се обезопасяват с парапет и бордова дъска.
6. Ремонтните канали се осигуряват с резервен изход (стълба). Дължината им се оразмерява така, че установените на тях автомобили да не затварят резервните им изходи. Каналите от челен тип имат в предния си край ограничителен праг.
7. Върху каналите от поточен тип се поставят проходни мостчета с широчина не по-малка от 0,8 m, с под от устойчив на подхлъзване материал, с парапет и с бордова дъска, които при нужда могат да се преместват по дължината на канала.
8. При механизирано придвижване на автомобили или на части от тях по време на техническото им обслужване или ремонтването им се осигуряват действащи сигнализационни (светлинна и звукова), известяващи периодичното придвижване.
9. Не се допуска:
- 9.1. използването и работата от периодично преместващи се механизирани съоръжения след подаването на сигналите за придвижването им;
- 9.2. техническо обслужване и/или ремонтни работи на автомобили с товар;
- 9.3. едновременното обслужване и/или ремонтни работи, когато се извършват на нива едно над друго.
10. Автомобилите се установяват за техническо обслужване или ремонтни работи само на постове или работни места, предназначени за тази цел.
11. След установяване на автомобила на пост за техническо обслужване или на място за ремонтни работи на арматурното му табло се поставя табелка с надпис, забраняващ извършването на определени дейности с оглед на безопасната работа по автомобила.
12. Не се допуска да се оставят да работят на място двигателите на автомобилите след установяването им на постове за техническо обслужване или на местата за ремонтни работи. Това не се отнася за случаите, когато естеството на работата налага двигателят да работи, като в тези случаи се вземат мерки за отвеждане на отработените газове извън помещението.
13. При монтаж и демонтаж на агрегати от автомобили се използват повдигателни, подемно-транспортни и други специални съоръжения, съответстващи на операциите.
14. Повдигнати автомобили или техни части (агрегати, кабинни, каросерии и др.) се осигуряват срещу пропадане, преобръщане и самопридвижване. Не се допуска работа или присъствие под, по или на тях преди надеждното им укрепване.
15. При извършване на демонтажни работи, свързани с избиване или отсичане на глави на болтове или нитове и при други подобни операции, работещият предварително взема мерки срещу нараняването му или това на близко намиращите се работещи или други лица.
16. Преди повдигане на предния или задния мост автомобилът се осигурява срещу самопридвижване.
17. Не се допуска ремонт на пневматичната система, преди да е изпуснат въздухът от пневматичните резервоари.
18. При работа по автомобили с АГУ не се допуска:
- 18.1. оставяне на автомобила в закрито помещение или до други автомобили, както и работа на двигателя при наличие на утечки на газ;
- 18.2. ремонтване на газовата уредба при работещ двигател;
- 18.3. пълнене на резервоара за газ или изпускане на газ в закрити помещения;
- 18.4. изпускане на втечен нефтен газ в помещения с ремонтни канали;
- 18.5. изпробване на газовата уредба при неизправна блокираща система за 80% напълване;
- 18.6. съхраняване на частично или напълно заредени резервоари за газ в помещенията.
19. При ремонт на автомобили-самосвали, когато се налага вдигане на коша, той се осигурява против падане надолу по механичен начин.
20. При работа по тролейбуси:
- 20.1. те се обезопасяват електрически и се означават преди започване на работа;
- 20.2. електрическата част и/или електрониката им се обслужват и ремонтират след приключване на работите по механичната част;

20.3. когато са под напрежение, дейностите се извършват само под наблюдението на упълномощено от работодателя лице.

21. Преди включване на тролейбус към работно напрежение лицето, което извършва включването, подава ясен, предварително регламентиран сигнал.

22. Работите по покрива на тролейбус се извършват на постове без контактна мрежа. При наличие на контактна мрежа предварително се изключва електрическото захранване и се сигнализира извършваната работа.

Приложение № 2 към чл. 1, ал. 2

Работи по поддръжка на автомобили

Ремонт и регулиране на горивна апаратура

1. Корпусите на машините и съоръженията, на които има монтирани електропотребители, и тръбопроводите в помещенията за ремонт и регулиране на горивна апаратура се зануляват и заземяват.

2. Не се допуска:

2.1. съхранението и складирането на части от горивната апаратура по работните маси и по пода на помещението;

2.2. продухването с уста на отвори по горивната апаратура на автомобили.

Обслужване на акумулаторни батерии

3. Вентилационните инсталации в акумулаторните помещения се устройват така, че да отвеждат газовете едновременно от горната и долната им част.

4. Акумулаторните помещения се обзавеждат със:

4.1. приспособления за закрепване и наклоняване на съдове с киселини и основи;

4.2. помпи с ръчно действие за източване на киселини и основи от съдове;

4.3. носилки за пренасяне на съдове с киселини и основи;

4.4. съдове за приготвяне на електролит;

4.5. колички или носилки за транспортиране на акумулаторни батерии и съдове с киселини и основи;

4.6. захватни и други помощни приспособления.

5. В производствените помещения работодателят осигурява разтвор за неутрализация на киселини и основи в случай на пръски или заливане с тях.

6. Не се допуска зареждането на акумулаторни батерии, когато не са свалени от автомобила или са извън специалните помещения за зареждането им.

7. Акумулаторните батерии се скачват за зареждане и откачват от зарядните устройства само след изключване на зарядния ток.

Монтаж, демонтаж и съхраняване на гуми

8. Преди започване напомпването на гума работещият се уверява за правилния монтаж на обръча върху джантата. Съоръженията и инсталациите за помпане на гуми се снабдяват с устройства за регулиране и отчитане на налягането.

9. При напомпване на гуми, както и при донапомпване на гуми, монтирани на автомобилите, се използват оградящи приспособления, които предпазват от удар при отскачил обръч от джантите.

10. Не се допуска:

10.1. да се извършват работи под повдигнат на крик автомобил при сваляне или поставяне на ходово колело;

10.2. демонтирането и монтирането на сборни джанти на автомобил преди изравняване на налягането на вътрешната гума с атмосферното налягане; на същите гуми не се допуска да се извършва предварително малко напомпване с цел избягване на прищипване;

10.3. работещият, който напомпва гумите, да насочва струята от състен въздух към себе си или към други лица;

10.4. през време на напомпването на гумата да се поправя положението на обръча върху джантата; това се извършва само след преустановяване на напомпването и изравняването на налягането в гумата с атмосферното.

11. Гуми се складираат в помещенията за монтаж и демонтаж на гуми така, че да не затрудняват правилната и безопасна работа с машините и/или съоръженията или други видове работи. Складираните гуми се подреждат на устойчиви стифове.
12. При пътни условия гумите се монтират само върху повърхност, осигуряваща чистота и правилен монтаж на гумата. Водачът предотвратява евентуалното изхвърляне на обръча от джантата с предназначено за целта приспособление.

Миене, гресиране и смяна на масла

13. Миенето на детайли, възли, механизми, агрегати и други с алкални обезмаслителители се извършва само на определените и съответно обзаведени места.
14. Не се допуска устройване на открито на мивки за миене на автомобили на разстояние, по-малко от 20 m, до въздушни електропроводи за високо или ниско напрежение.
15. Постовите за миене на автомобили се разделят един от друг по подходящ начин, както и от други постове, когато са устроени в общи помещения.
16. При установяване на автомобила на пост за ръчно миене или на пост за гресиране и смяна на масла използващият поста предприема мерки срещу самоволното му придвижване.
17. При използване на пост за ръчно миене в закрито помещение или на пост за гресиране и смяна на масла двигателят на автомобила трябва да бъде изключен.
18. При обслужване на мивка за механизмирано миене на автомобили работещият се намира в съответно обзаведена водонепроницаема кабина.
19. Не се допуска:
 - 19.1. ръчно миене и/или почистване на тролейбуса при включени към контактната мрежа токоприемници;
 - 19.2. миене на тролейбусите отвътре (както на пътническите помещения, така и на кабината на водача) с вода под налягане;
 - 19.3. попадане на вода под пода на тролейбуса, където е разположено електрооборудването;
 - 19.4. миенето на покрива на тролейбуса поради опасност от поражения от електрически ток.

Гарирание и съхраняване

20. На местата за гарирание и съхраняване:
 - 20.1. се означават входовете, изходите, посоките на движение и местата за паркиране на отделните автомобили;
 - 20.2. се допускат само почистени от превозения товар автомобили;
 - 20.3. не се допуска паркирането на автомобили, натоварени с леснозапалими, гориво-смазочни, отровни, радиоактивни или взривни материали, бутилки със сгъстени, втечени или разтворени газове или с необезопасен или необезвреден амбалаж.
21. При наклон на площадката за гарирание и съхраняване на автомобили над 3 % се предприемат мерки срещу самопридвижване.
22. Автомобили, които ще се съхраняват известен период от време, се гарират отделно в помещенията или на площадките, предназначени за съхраняване, и се пожарообезопасяват (с откачен или свален акумулатор, със свалени съдове за резервно гориво, затворен с капачка резервоар за гориво и др.).
23. Не се допуска:
 - 23.1. след гарирание водачите да оставят двигателите на автомобилите да работят;
 - 23.2. пускането в ход на двигателите на автомобилите на местата за гарирание посредством теглене от друго превозно средство;
 - 23.3. в помещенията за гарирание и съхраняване на автомобили използването на открит огън за първоначално подгриване на картера на двигателите им;
 - 23.4. работа по автомобили в закритите помещения за гарирание и съхраняване, изискващи двигателят им да е в ход, както и работа, свързана с евентуално разливане на гориво-смазочни материали;
 - 23.5. гарирание или паркиране на автомобили в проходите в помещенията или на входовете и изходите им с цел да не се затрудни евакуацията на автомобили или достъпът на автомобилите на служби "Пожарна и аварийна безопасност" и/или "Спешна медицинска помощ".

Приложение № 3

към чл. 1, ал. 2

Тенекеджийски, бояджийски и вулканизаторни работи

1. Ламаринените детайли и радиаторите предварително се закрепват надеждно или поставят устойчиво върху подходящи приспособления по време на ремонта им.
2. Не се допуска:
 - 2.1. оставянето по окончателно завършени ламаринени детайли на остри и/или режещи ръбове, ъгли и други издатъци с цел избягване на порязвания и други злополуки;
 - 2.2. разхвърлянето на изрезки от ламарина и други отпадъци около работното място; те се събират на предназначенията за тях места;
 - 2.3. оставянето на тенекеджийски пневматични инструменти във включено положение и подаването им от ръка на ръка.
3. При работа с поялни лампи не се допуска:
 - 3.1. използването на етилиран или авиационен бензин като гориво за тях;
 - 3.2. поставянето на горяща поялна лампа върху горими повърхности, на височина или да се окачва, както и подаването ѝ от ръка на ръка;
 - 3.3. работа на открито през време на буря или при силен вятър.
4. Бояджийските и лаковите смеси се подават на работните места в готов вид и след завършване на работа с тях се връщат обратно.
5. Не се допуска:
 - 5.1. нанасянето на бои чрез шприцоване в помещения, които не са предназначени за това;
 - 5.2. извършването на други бояджийски работи и боядисването по друг начин в помещенията, в които се боядисва чрез шприцоване.
6. Подготвителните работи по ремонта и/или вулканизирането на гумите се извършва в помещения, отделни от вулканизаторните.
7. Не се допуска:
 - 7.1. леснозапалими течности и други вещества и материали, които се използват при вулканизаторните работи, да се съхраняват в котелни и вулканизаторни помещения;
 - 7.2. съхраняването на гуми във вулканизаторното помещение.

Приложение № 4 към чл. 1, ал. 2

Работа с горива и антифриз

1. Работодателят одобрява инструкция за ЗБУТ при работа с горива, включваща мерки:
 - 1.1. за безопасно манипулиране с горива;
 - 1.2. за обезвреждането и почистването на съдовете и автомобилите, в които се съхраняват и/или транспортират горива;
 - 1.3. за обезвреждането и почистването на работните места и инструментите при разливане, изпръскване или заливане с горива;
 - 1.4. при транспортиране, съхраняване и раздаване на горива, които се извършват посредством отделни транспортни средства, съдове, тръбопроводи и/или колонки;
 - 1.5. за безопасно извършване на заваръчни работи по резервоари за горива.
2. При работа с втечен нефтен газ или сгъстен природен газ инструкцията по т.1 включва и:
 - 2.1. начини и периодичност на проверките за херметичност на елементи на АГУ (вкл. съединения, резервоари, редуктори, превключватели, клапани и др.);
 - 2.2. условия и изисквания при зареждане на АГУ.
3. Когато по време на път водачът на автомобила почувства миризма на гориво, той е длъжен незабавно да спре и да отстрани причината. Ако това не му се удаде, той е длъжен в следващото най-близко населено място да потърси квалифицирана техническа помощ.
4. Местата, където се работи с горива на територията на предприятието, се означават с табели и/или знаци, които указват опасността и начините за обезвреждане и почистване и задължават използването на безопасни методи за работа и ЛПС.
5. При използване на антифриз работодателят одобрява инструкция за ЗБУТ при работа с антифриз, включваща мерки:
 - 5.1. за безопасното използване на антифриз като охлаждащо средство в двигателите с вътрешно горене с водно охлаждане;
 - 5.2. при транспортиране, съхраняване и раздаване на антифриз.

Приложение № 5
към чл. 1, ал. 2

Работи по тролейбуси

Изисквания при експлоатацията

1. При поява на неизправност в електроизолацията, водеща до попадане под напрежение на конструкцията на тролейбуса, водачът:
 - 1.1. спира тролейбуса;
 - 1.2. предупреждава пътниците да не слизат;
 - 1.3. слиза със скок, като е съоръжен със съответните ЛПС;
 - 1.4. откачва токовземателите от мрежата;
 - 1.5. евакуира пътниците;
 - 1.6. уведомява аварийната служба.
2. При наличие на неизправност в електроизолацията не се допуска измерване на изолационното напрежение на място при опасност от или по време на гръмотевична буря.
3. При откачване на токовземателите от контактната мрежа водачът:
 - 3.1. спира тролейбуса вдясно на пътното платно и го сигнализира;
 - 3.2. поставя на ръцете си диелектричните ръкавици и поставя токовземателите посредством въжетата в предпазните скоби на покривното оборудване;
 - 3.3. при наличие на скъсани елементи на контактната мрежа или повреди в токовземателите уведомява аварийната служба.
4. Не се допуска експлоатация на тролейбус при наличие на:
 - 4.1. пукнатини, отчупени части и оцветяване по изолаторите на високоволтовото оборудване;
 - 4.2. дефекти по токоприемниците, неправилна регулировка на ограничителите за спускане и вдигане на щангоуловителите.
5. Не се допуска:
 - 5.1. качването на водача на покрива на тролейбуса;
 - 5.2. движението на тролейбус на заден ход, освен при маневри, като е осигурена безопасността на лицата, намиращи се в обсега на маневрата.

Поддръжка на контактната мрежа

6. Контактната мрежа се поддържа от определени от работодателя работещи със съответната квалификация, обучени и инструктирани за безопасна работа с електрически уредби и съоръжения.
7. При работа по тролейбусните контактни мрежи е задължително изключването на напрежението при:
 - 7.1. смяна на контактните проводници;
 - 7.2. смяна на напречни носещи и фиксиращи въжета;
 - 7.3. работа в кръстовища с пресичане на трамвайни контактни мрежи и при смяна на кръстовки "трамвай - тролейбус";
 - 7.4. смяна на кръстовки "тролейбус - тролейбус";
 - 7.5. смяна на секционни изолатори между две токоизправителни станции;
 - 7.6. смяна на конзоли;
 - 7.7. смяна на шини на завои;
 - 7.8. смяна на компенсатори;
 - 7.9. почистване на чужди тела, попаднали върху части от контактната мрежа;
 - 7.10. невъзможност за движение на тролейбусите в двете посоки;
 - 7.11. работа в ограничени пространства (под мостове, в тунели и др.).
8. При работа с изолирана монтажна площадка:
 - 8.1. електромонтьорът работи или само по носещата мрежа, или по контактен проводник с един поляритет;
 - 8.2. не се допуска стоенето между проводници с различен поляритет;
 - 8.3. в случай на криви не се допуска стоенето от вътрешната страна на кривата; по изключение работата от вътрешната страна на кривата се извършва при взети допълнителни мерки срещу изпускане на проводник;
 - 8.4. придвижването ѝ по време на работа се осъществява само по сигнал на работещия на нея;
 - 8.5. се забраняват качването и слизането от нея или подаването на инструменти и материали

в случай на работа без изключване на напрежението.